

Miðvikan

Effersøe - ættin:

Tá ið Oliver varð kroystur sjálvboðin at leggja frá sær

Almenna søgan hjá Sambandsflokkinum sigur, at Oliver Effersøe sjálvboðin tók seg aftur sum valevni til løgtingsvalið í 1932. Men tað er ikki vist, at hetta var heilt rætt

5. partur

Tað er ikki so lægið um fólk í dag vita lítið um Oliver Effersøe. Tað eru jú heili 80 ár síðani, hann var í vælmaktini. Men í hesi Effersøe-ættarsøgu ber til at lýsa bæði politiska endan hjá Oliver Effersøe og politisku byrjanina hjá Kristian Djurhuus.

At almenna sambandssøgan um hetta er ófullgiggjað sæst fyrst í eini grein í Føroyatíðindi 9. januar 1932 við yvirskriftini "Tak til Landstingsmand Effersøe", og byrjar greinin soleiðis:

Efter i mere end 30 Aar at have repræsenteret Suderøen i Lagtinget har Lagtingsmand O. Effersøe i fuld overensstemmelse med sine Stillere og politiske Venner besluttet ikke at søge Genvalg.

Síðan verður hann takkaður so hjartaliga fyri síni avrik í føroyskum politikki.

Teir sum skrivaðu undir vóru:

Magnus Dahl, Vágur, Jacob Albinus Fámjin, Jens Paulu Skaalum, Hvalba, Jacob Jacobsen,

Sandvík, Daniel J.F. Danielsen, Sumba, Daniel J. Hammer, Hov, Niels Pauli Mortensen, Tvøroyri, og Herluf B. Thomsen, Tvøroyri.

Men í somu Dimmalætting stendur hesin stubbin, sum nevnda søga onki sigur um.

Sambandsløn

At Sambandsmænd paa Suderø har tilføjet Landstingsmand Effersøe, Sambandspartiets Stifter og mangeaarige Fører, den Tort uden videre at kassere ham som Lagtingsmand, har i høj Grad forbauset mange, og det som meget mere, som det vil vides, at Hr. Effersøe selv har udtalt Ønske om at fortsætte som Lagtingsmand for Suderø.

Her har Effersøe dog baaret Dagens Byrde og Hede for Sambandspartiet, og en saadan Afslutning paa Aarelang Tjeneste maa forekomme de fleste at være mildest talt mærkelig iværksat af Vedkommende Sambandsmænd.

Men som det gamle Ordsprog siger: "Verden lønner ikke anderledes." *Sambandsmand*

Tingakrossur hevur eisini sína viðmerking til hetta mál:

Mønustingur Effesøes

Nú fekk hann mønustingin, Oliver Effersøe, og tað av sínum egnum monnum. Hann bað um og skrivaði brøv til vinir sínar um at verða uppافتurstillaður í Suðuroy, men teir skoyttu ikki um hann. Teir tóku ein óroyndan ungan mann, Kristian Djurhuus, og settu hann í hansara stað.

Tað mátti verið nógv fyri – fyri báðar partar. Fyri Oliver, sum breyt næstan ¾ av teimum føroyskum veljarunum undir seg í 1906, og nú ikki av hesum somu veljarum at vera verdur so frægt sum ein lögtingssess í sínum egna valdømi, og fyri sambandið, at tað so illa vanvirðir sín gamla høvding.

Men hví kastar sambandið Oliver Effersøe av sær nú? Er tað tí at hann hevur svikið sambandsleiðina? Nei, ikki er tað, tí eingin sambandsmaður hevur staðið fastari í sambandsstevnuskránni enn hann. Nei, tað er einki annað enn, at hann

hevur staðið ovfastur. Tí vilja teir heldur sjávir drepa hann enn at lata eitt sjálvstýrisval drepa hann.

Teir síggja, at Effersøes politikkur, hann er deyðadømdur í Føroyum. Turkapolitikkurin norðan úr Vík halda summir enn kanska kann standa við eina tíð. Tí skal Andrass Samuelsen nú vera hægsti maður í sambandinum styðjaður av Mikkjal bróður sínum og Oliver Effersøes banamanni Christian Djurhuus í Tvøroyri.

Kristian Djurhuus helt seg ikki duga til politikk

Tann sum kom at avloysa Effersøe sum valevni hjá Sambandsflokkinum í Suðuroy var Kristian Djurhuus, sum seinni koma at sita tilsamans sum lögmaður og landsstýrismaður longur enn nakar annar.

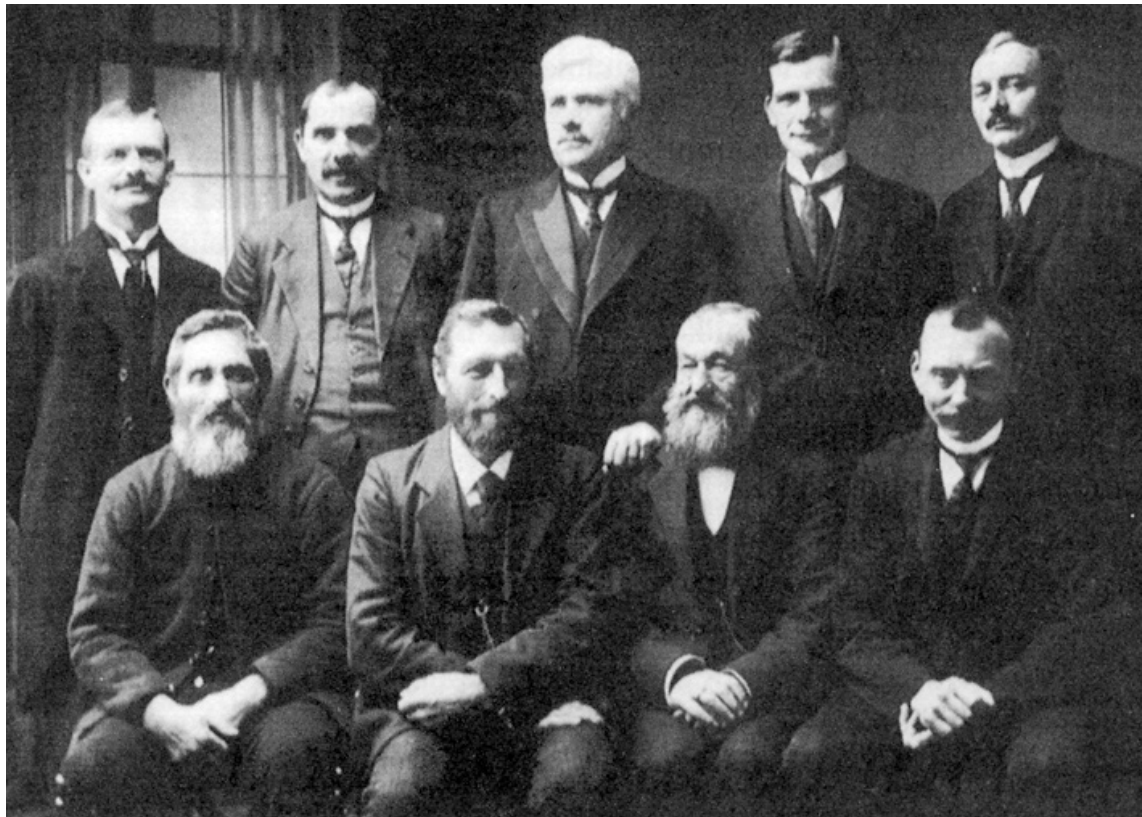
Hann hevði avloyst Oliver Effersøe sum sýslumann í 1920. Hann varð valdur í sóknarstýrið fyri Froðbiar sókn í 1926-1934, og hann var formaður fram til 1930.

Í sínum óalmennu endurminningum, sum Miðvikan fyrr í ár hevði brot burtur úr, greiðir Kristian soleiðis frá tí, sum hendi við løgtingsvalið í 1932:

Á heysti 1931 fái eg eina óvæntaða vitjan av Herluf Thomsen. Enn meira bilsin gjørdist eg eisini av ørindum hansara. Tey vóru nevniliga, um eg vildi stilla upp fyri sambandsflokkin á komandi løgtingsvali. Eg má hava sæð sera bilsin út, tí hann skundaði sær at leggja afturat, at hetta var eitt ynski hjá nógvum sambandsveljarum.

Eg segði honum, at eg ongantíð hevði hugsað mær at fara uppí politikk, hóast eg var politiskt áhugaður sambandsmaður. Eg hevði heldur ongar royndir sum talari, og helt ikki, at eg hevði evnir í so máta. Eg helt heldur ikki, at eg var nóg harðbalin at vera politikari.

Spurdur, greiddi Herluf frá, at Oliver Effersøe ikki ynskti at halda áfram. Hann hevði havt samband við sambandsmenn í Havn um mína uppstilling. Eg skilti tað sum at tað var teir á Dimmalætting, har tann frísinnaði sambandsmaðurin

Tingmanningin hjá Sambandsflokkinum í 1918: Standandi f.v. Jógvan Rasmussen, Sørvági, Andrass Samuelsen, Fuglafirði, Oliver Effersøe, Tvøroyri, tá formaður í flokkinum, Poul Niclassen, Tórshavn og H.C.W. Tórgarð, Tórshavn. Sitandi: Mikkjal Samuelsen, Vík, Michael Matras, Viðareði, Jógvan Poulsen, Strendur og Jóan Jákup Weihe, Norðskála. Poul Niclasen kann hava spælt ein leiklut at fáa Oliver Effersøe úr politikki og Kristian Djurhuus inn

Kristian Djurhuus visti ikki um hann dugdi í politikki. Men væl royndist. Her er hann, standandi t.v., í fyrsta landsstýrinum í 1948. Standandi er eisini Jóan Petur Davidsen. Sitandi eru t.v. Andrass Samuelsen, lögmaður, og Louis Zachariassen